

POUM del municipi de la Sénia (Montsià)
maig de 2007

Catàleg de béns protegits

índex

1. MEMÒRIA

- 1.1 La història i el patrimoni del municipi de la Sénia
- 1.2 Justificació de la protecció del patrimoni
- 1.3 Marc legal
- 1.4 Béns patrimonials declarats
- 1.5 Objectius del Catàleg de béns protegits
- 1.6 Estructura del Catàleg de béns protegits
- 1.7 Classificació dels elements del Catàleg
- 1.8 Elements d'interés Arquitectònic (A)
- 1.9 Elements d'interés Arqueològic / Paleontològic (R)
- 1.10 Elements d'interés Paisatgístic (P)

2. NORMATIVA

TÍTOL I. DISPOSICIONS DE CARÀCTER GENERAL

TÍTOL II. DISPOSICIONS DE CARÀCTER PARTICULAR

3. FITXES D'ELEMENTS PROTEGITS

Fitxes d'Elements d'interés Arquitectònic (A)

Fitxes d'Elements d'interés Arqueològic / Paleontològic (R)

Fitxes d'Elements d'interés Paisatgístic (P)

1. MEMÒRIA

1.1 La història i el patrimoni del municipi de la Sénia

El terme municipal de la Sénia, està situat a la comarca del Montsià. El municipi de la Sénia, de 108.10 km² és el tercer en extensió de la comarca, després d'Amposta i d'Ulldecona. És dels municipis més meridionals de Catalunya i punt de contacte de la comarca del Montsià amb la del Matarranya que està incorporada administrativament a l'Aragó i al País valencià. El "tossal del Rei" (1356 m d'altitud) és el punt on coincideixen els tres antics estats de la Corona d'Aragó.

La geomorfologia del terme és variada. Al sòl predominen les terres calcàries, les dolomies i les margues. El riu de la Sénia, que pren el nom de la població, és un riu típicament mediterrani, encaixat en una vall de 60 m de profunditat, amb un curs torrentós i un cabal escàs i molt desigual. Després de deixar el terme de la Sénia, el riu continua vers Ulldecona i Alcanar fins a la Mediterrània, tot marcant la divisió entre Catalunya i el País Valencià. La Sénia és al centre d'un sistema lineal de carreteres provincials que, entre els Ports i la serra de Godall / serra del Montsià, es dirigeixen en direcció nord-sud.

Els orígens històrics del lloc són desconeguts però es creu que la població es trobava ja organitzada a l'època sarraïna, sense que hi hagi però notícies al respecte. Es va conquerir juntament amb Tortosa però no es va poblar fins ben entrat el segle XIII. El territori pertanyia al terme del castell d'Ulldecona, amb els poders del qual es va litigar durant segles per a obtenir la independència. Sempre hi ha hagut enfrontaments amb les terres veïnes per la utilització de l'aigua del riu i va ser escenari de nombroses guerres i disputes.

De la superfície conreada, la major part és de secà. Les fonts de vida del terme han girat sempre entorn de l'agricultura exceptuant la indústria antiga de principis de segle XIX consistents en dues fàbriques de paper, tres molins de farina, quatre molins d'oli i, una notable explotació de fusta per a construir vaixells. Els molins, alguns dels quals encara es conserven, es situaven vora el riu per aprofitar la seva força. Cap a l'any 1960, degut a la construcció del pantà d'Ulldecona, es creen noves indústries: del moble, de paper, de pedra artificial, d'electrònica i de materials per a la construcció, que donen feina a força gent. La demografia de la Sénia, generalment, ha tingut un creixement constant en els darrers segles.

El nucli de població es formà inicialment d'una manera allargassada al cim del coster, amb un entramat d'uns trenta carrers amb places i placetes a partir del qual s'ha produït el creixement amb noves edificacions. Al sector històric hi ha alguns edificis notables, amb llindes de pedra i dos pisos, com ara la rectoria i moltes altres cases però, més que edificis singulars, és el conjunt d'edificacions amb les seves obertures amples i regulars el que dona una fesomia especial al nucli central de la vila. Les normes subsidiàries de la vila, aprovades l'any 1983, ja contemplaven la conservació i la potenciació d'aquest sector vell de la vila i de les cases que el componen, definides com a casa de portes grans de doble fulla i arc rebaixat, gran balconada a la primera planta i balcons individuals al segon pis i golfes. L'edifici més notable, per estil i proporcions és "l'Església Parroquial", obra barroco-neoclàssica dedicada a Sant Bartomeu i a Sant Roc, realitzada entre els segles XVII i XVIII.

Els masos situats dins el terme municipal són pocs i poc dispersos des del nucli de la vila. Hi ha un petit santuari, molt simple, de la Mare de Déu de Pallerols on hi ha una font d'aigua de propietats radioactives. Es situa a la muntanyeta de Pallerols. Un altre lloc històric és el Rafalgarí, un antic poblat del que avui dia només se'n conserven algunes restes. Un darrer lloc històric del terme és el de Vallcanera, que va ser un altre nucli de poblament antic però que no va arribar a formar un nucli estable de població. Actualment hi ha un mas.

El poblament del territori de la Sénia es remunta a èpoques molt reculades. Al límit entre la Sénia i la Pobla de benifassà es conserven pintures rupestres. També a la partida dels Domenges es van descobrir tombes d'època indeterminada.

1.2 Justificació de la protecció del patrimoni

El territori municipal de la Sénia i l'estructura del seu creixement urbà, ens indiquen que ha estat un poble basat en l'agricultura. Els camps de conreu amb els masos i les construccions de la zona en pedra seca: marges, pous, barraques, valones, es troben encara avui en funcionament i mostren una manera de fer pretèrita i característica del lloc que fa necessari la preservació d'aquests elements rurals i la del seu entorn immediat.

Per altra banda, el nucli històric de la població evidencia els primers assentaments, amb continguts constructius de caire defensiu i agrupaments tipològics. El conjunt és d'època medieval i el traçat dels carrers i de les illes de cases es diferencien clarament de la resta del teixit urbà. Fora d'aquest nucli també es troben elements puntuals que mereixen la seva consideració. El conjunt dels béns que formen part d'aquest Catàleg és un patrimoni a protegir, en alguns casos de forma integral i, en d'altres, de manera que es garanteixi la conservació dels trets característics essencials.

També es troben elements o restes d'antics assentaments humans o inclús necròpolis d'èpoques indeterminades, que mereixen el seu estudi acurat i es determina la seva protecció.

Finalment, cal fer esment dels elements que conformen el paisatge rural o natural que a vegades es complementen i harmonitzen amb les construccions de murs o barraques de pedra seca. Es tracta de les espècies naturals a protegir especialment pel seu caràcter autòcton o pel seu interès com a elements d'un conjunt de valor mediambiental que queden protegits pel POUM.

1.3 Marc Legal

D'acord amb la llei 9\1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català "els béns que integren el patrimoni cultural constitueixen una herència insubstituïble, que cal transmetre en les millors condicions a les generacions futures. La protecció, la conservació, l'acreciment, la investigació i la difusió del coneixement del patrimoni cultural és una de les obligacions fonamentals que tenen els poders públics". L'article primer de la llei diu: *"El patrimoni cultural català és integrat per tots els béns mobles o immobles relacionats amb la història i la cultura de Catalunya que per llur valor històric, artístic, arquitectònic, arqueològic, paleontològic, etnològic, documental, bibliogràfic, científic o tècnic mereixen una protecció i una defensa especials, de manera que puguin ésser gaudits pels ciutadans i puguin ésser transmesos en les millors condicions a les generacions futures"*.

D'acord amb la normativa del POUM de La Sénia, el Catàleg de béns protegits, que forma part dels documents d'aquest POUM, es limita a enumerar i identificar els béns immobles, singulars o de conjunt, que són objecte de protecció per raó de llur valor arquitectònic, arqueològic-paleontològic o natural-paisatgístic i en determina una normativa d'aplicació, sens perjudici de la formulació i aprovació del pla especial de protecció del patrimoni arquitectònic o cultural, que com a desenvolupament del POUM haurà de concretar les mesures de protecció i d'intervenció possibles dels elements integrants del Catàleg o d'altres que s'hi puguin establir.

1.4 Béns patrimonials declarats

D'acord amb la llei 9\1993, aquest Catàleg distingeix els béns culturals d'interès local dels altres béns patrimonials atenent les definicions específiques que per a cada un d'ells en fa.

Els béns culturals d'interès local (BCIL) són part integrant del patrimoni català que, tot i la seva importància, no compleixen les condicions pròpies dels béns culturals d'interès nacional. Els béns culturals d'interès local immobles són declarats pel ple de l'ajuntament en els municipis de més de cinc mil habitants, o pel ple del consell comarcal, en els municipis de menys de cinc mil habitants. També són béns culturals d'interès local, els béns immobles que quan va entrar en vigor la llei 9/1993 eren inclosos en catàlegs de patrimoni cultural incorporats en plans

d'urbanisme. El Departament de Cultura de la Generalitat els ha d'incloure al Catàleg del Patrimoni Cultural Català.

El present catàleg maté els 7 béns declarats com a BCIL inclosos en el catàleg de les Normes Subsidiàries tipus B de la Sénia aprovades definitivament per la CPU en data 7 d'octubre de 1992. Aquests elements protegits són el següents:

A-001	ÀREA DEL CONJUNT HISTÒRIC
A-002	CASA ABADIA PARROQUIAL
A-006	ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANT BARTOMEU
A-007	ANTIC AJUNTAMENT
A-016	ESCOLES MUNICIPALS
A-034	SAFAREIG DE LA PLAÇA
A-049	TERRASSA DE LA PLAÇA D'ESPANYA I PÈRGOLA

La resta dels elements d'aquest Catàleg formen part dels béns protegits com a construccions, edificis i conjunts d'edificacions que, tot i no haver estat declarats BCIN o BCIL, reuneixen també prou valors culturals, artístics, arquitectònics o històrics per formar part de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic Català.

1.5 Objectius del Catàleg de béns protegits

El "Catàleg de béns protegits" en el marc del POUM de la Sénia es formula a través dels objectius específics següents:

1. Enumerar els edificis, elements arquitectònics, (que formen part o no d'un edifici), conjunts i/o espais urbans, elements naturals o paisatgístics i àrees arqueològiques que, per les seves característiques arquitectòniques, històriques, ambientals, tipològiques o tradicionals, mereixin una especial protecció.
2. Establir els nivells de protecció genèrics que, per a cada element particular, permetin determinar i fomentar les mesures i actuacions públiques i privades necessàries per a la conservació, recuperació i millora dels elements objecte de protecció i dels seus entorns.
3. Establir les formes d'intervenció, tot relacionant-les amb els nivells de protecció proposats, els criteris d'actuació i el règim d'edificació dels elements objecte de protecció.

1.6 Estructura del Catàleg de béns protegits

El catàleg del POUM de la Sénia s'organitza amb els documents següents:

- a. Documentació escrita: Consta de dues parts; Memòria i Normativa.
- b. Fitxes del catàleg: Comprén la informació estructurada en dues fitxes per a cada element:
 - Fitxa A: comprén la identificació, les dades bàsiques de l'element, plànols de localització i la informació gràfica, determinant-se el nivell de protecció de l'element.
 - Fitxa B: comprén una descripció més acurada de l'element amb el detall de l'ús, els materials utilitzats i les notícies històriques sobre el qual es té coneixement.
- c. Documentació gràfica: Consta dels plànols de localització i identificació dels elements.

1.7 Classificació dels elements del Catàleg

En funció del tipus de bé, aquest Catàleg classifica els elements d'interés en tres categories:

1. Arquitectònic (A)

Comprén els elements situats en sòl urbà o sòl no urbanitzable que, per la seva condició física o constructiva, tenen la consideració de conjunt urbà, d'edifici i d'element integrant o no d'un edifici.

2. Arqueològic / Paleontològic (R)

Comprén els jaciments arqueològics o paleontològics i les àrees d'expectativa arqueològica, relacionats amb l'ésser humà, els seus orígens i els seus antecedents.

3. Paisatgístic (P)

Comprén les zones o elements del paisatge, tant agrícoles com naturals, que confereixen una singularitat al territori. En formen part els elements constructius característics de l'agricultura específica de la zona o de sistemes agraris pretèrits; murs, marges, barraques, pous, valones, entre d'altres.

1.8 Elements d'interés Arquitectònic (A)

Els elements d'interés arquitectònic que formen part d'aquest catàleg són els següents:

- a Conjunt urbà: és un conjunt d'elements del teixit urbà o bé constitueix una agrupació d'edificis que formen un conjunt tipològic de valor indivisible.

número	denominació de l'element
A-001	ÀREA DEL CONJUNT HISTÒRIC
A-002	CASA ABADIA PARROQUIAL
A-003	CARRER GALILEU
A-004	CASES A LA PLAÇA D'ESPANYA (ABELLA-VIDAL)
A-005	HABITATGE PLURIFAMILIAR AL CARRER DE ST MIQUEL

- b Edifici: és una construcció arquitectònica amb independència del seu ús.

número	denominació de l'element
A-006	ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANT BARTOMEU
A-007	ANTIC AJUNTAMENT
A-008	HABITATGE AL CARRER MAJOR 44
A-009	CASA PRADES
A-010	CASA FROILAN
A-011	CASA ALIAU
A-012	CASA DEL MOSEN BEL
A-013	CENTRE OBRER
A-014	CINE CLUB
A-015	CASINO
A-016	ESCOLES MUNICIPALS
A-017	MAS
A-018	MAS DE LA BASSA ROJA

A-019	MAS DE PASQUAL
A-021	MAS DE L'AMAT
A-022	MAS DE LES VALLCANERES
A-023	ANTIC MOLÍ D'OLI
A-024	MOLÍ L'ABELLA
A-025	MOLÍ DE VIRGILI
A-026	MOLÍ DE MIQUEL JOAN O DE FEDERICO
A-027	ANTIGA FÀBRICA DE PAPER
A-028	BIBLIOTECA PERE DE MONTCADA
A-029	RESTAURANT "EL TRULL"

- c **Element arquitectònic:** és una part constructiva d'un edifici o és qualsevol tipus d'element escultòric sense tenir la consideració d'edifici.

número	denominació de l'element
A-030	L'ERMITETA DELS SANTS METGES
A-031	FAÇANA D'HABITATGE AL CARRER MAJOR 57
A-032	CAMP D'AVIACIÓ
A-033	SAFAREIG DE LA NÒRIA
A-034	SAFAREIG DE LA PLAÇA
A-035	SAFAREIG DEL CALVARI
A-036	SAFAREIG C/BERENGUER IV
A-037	FORN DE CALÇ
A-038	POU DEL TORRIL
A-039	POU DE LES SENYOLES
A-040	POU DE LA RICARDA
A-041	PONT VELL DE LES CASES DEL RIU
A-042	PONT DEL MOLÍ LA ROCA
A-043	CALVARI
A-044	CEMENTIRI MUNICIPAL DE LA SÈNIA
A-045	CREU DE TERME
A-046	FONT VELLA DE LA PLAÇA D'ESPANYA
A-047	FONT
A-048	FONT DEL TEIX
A-049	TERRASSA DE LA PLAÇA D'ESPANYA I PÈRGOLA

1.9 Elements d'interés Arqueològic / Paleontològic (R)

Els elements d'interés arqueològic i paleontològic que formen part d'aquest catàleg són els següents:

- a **Jaciments:** relacionats amb les restes materials procedents de l'activitat dels homes d'èpoques més antigues (arqueològic), o bé relacionat amb l'ésser humà, orígens i antecedents (paleontològic).

número	denominació de l'element
R-001	RAFALGARÍ
R-002	VALLCANERA

R-003 MAS DEL TORRIL
R-004 PARTIDA DE DOMENGES
R-005 LES SENIOLES

- b Àrea d'Expectativa Arqueològica: àmbit concret d'actuació que requerirà un estudi documental abans de la possible intervenció

número denominació de l'element
R-006 LES SENIOLES

1.10 Elements d'interés Paisatgístic (P)

Els elements rurals construïts en pedra seca d'interés paisatgístic que formen part d'aquest catàleg són els següents:

- a Construccions de pedra seca - Aigua: relacionades amb l'obtenció o l'aprofitament de l'aigua: cocó, molí d'aigua i pou.

número denominació de l'element
P-001 RELACIONADES AMB L'OBTENCIÓ O APROFITAMENT DE L'AIGUA

- b Construccions de pedra seca - Barraques: relacionades amb la caça o l'aixopluc.

número denominació de l'element
P-002 BARRAQUES

- c Construccions de pedra seca - Valones: relacionants amb l'explotació de l'olivera.

número denominació de l'element
P-003 VALONES

- d Construccions de pedra seca - Marges : relacionades amb els murs de contenció de terres o la delimitació de finques.

número denominació de l'element
P-004 MARGES

2. NORMATIVA

TÍTOL I. DISPOSICIONS DE CARÀCTER GENERAL

Article 1 Definició i objecte

El present Catàleg de béns protegits del POUM de la Sénia té com a objectiu dotar d'un instrument que garanteixi la preservació dels béns culturals, establint normes de protecció dels elements del patrimoni d'interès històric, artístic, arqueològic i paisatgístic del municipi.

Article 2 Àmbit d'actuació

L'àmbit territorial d'actuació és el terme municipal de la Sénia i per a cada element patrimonial es determina la localització específica en els plànols d'ordenació i en les fitxes corresponents.

Article 3 Marc legal

1. El Catàleg de béns protegits s'ha redactat de conformitat amb l'ordenament jurídic vigent en matèria urbanística i, en particular, de conformitat amb el Decret Legislatiu 1/2005, de 26 de juliol, pel qual s'aprova el Text Refós de la Llei d'urbanisme (TRLU) i el Decret 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'urbanisme.
2. El Catàleg de béns protegits forma part dels documents del POUM i es limita a enumerar i identificar els béns immobles, singulars o de conjunt, que són objecte de protecció per raó de llur valor arquitectònic, arqueològic-paleontològic o paisatgístic i a establir-ne una normativa d'aplicació.
3. El catàleg de béns protegits recull la catalogació del patrimoni arquitectònic, arqueològic i paisatgístic de la Sénia de conformitat amb el que estableix la Llei 9\1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (LPCC)
4. Els elements que formen part del Catàleg s'ajustaran al que disposen les normes urbanístiques del POUM, en relació a les condicions de protecció establertes per algunes zones.

Article 4 Contingut

El Catàleg de béns protegits està integrat pels documents següents:

- a. Memòria descriptiva i justificativa
- b. Fitxes del Catàleg
 - Fitxa A: Identificació, localització, dades bàsiques de l'element i nivell de protecció.
 - Fitxa B: Descripció de l'element i notícies històriques sobre el qual es té coneixement.
- c. Normativa
- d. Plànols de localització dels elements del Catàleg

Article 5 Modificació i desenvolupament

1. Les modificacions al present catàleg s'ajustaran a les condicions establertes amb caràcter general a les Normes urbanístiques del POUM.
2. El Catàleg es desenvoluparà mitjançant la formulació i aprovació del pla especial de protecció del patrimoni arquitectònic o cultural, que haurà de concretar les mesures de protecció i d'intervenció possibles dels elements integrants del Catàleg o d'altres que s'hi puguin establir.
3. L'ampliació del Catàleg amb la incorporació de nous elements d'interès patrimonial es farà d'acord amb la regulació de la Llei 9\1993 del patrimoni cultural català, atenent les categories i els continguts de les declaracions que s'hi determinen i s'actuarà de conformitat amb el que disposa la Llei 30/1992 del Règim Jurídic de les Administracions Públiques i Procediment administratiu Comú, i diposicions que la desenvolupen.
4. L'exclusió d'un bé patrimonial requerirà l'Informe favorable del Ple municipal i la concurrència específica d'alguna de les següents circumstàncies:
 - a. Enderroc a causa de destrucció o ruïna, sense perjudici de l'exigència de les responsabilitats corresponents.
 - b. Existència d'errors convenientment demostrats en l'apreciació dels paràmetres.
 - c. Per causes en determinacions del planejament en funció de l'interés públic.

Article 6 Interpretació

1. Les determinacions d'aquestes normes del Catàleg de béns protegits s'interpretaran d'acord amb el contingut i objectius expressats al POUM i el que determina l'article 10 del Text refós de la Llei d'urbanisme.
2. En cas de dubte o contradicció entre la regulació de les previsions del POUM en els seus diferents documents, es considerarà vàlida la interpretació que ofereixi una solució més favorable per a la millor conservació de l'edificació, element o àmbit a protegir.

TÍTOL II. DISPOSICIONS DE CARÀCTER PARTICULAR

Article 7 Identificació dels elements que formen part del Catàleg

1. Els elements que formen part del catàleg s'identifiquen amb una clau numèrica identificativa del tipus de bé (A) - Arquitectònic, (R) Arqueològic-Paleontològic i (P) Paisatgístic, seguida d'un numerador.
2. Els elements del Catàleg queden estructurats amb les fitxes identificatives i descriptives (Fitxes A i B), que contenen les característiques físiques i històriques, així com la categoria del bé, règim jurídic i el nivell de protecció.
3. Als plànols del Catàleg s'hi localitzen i es delimiten la totalitat dels elements que en formen part, identificant-se cada un d'ells amb la clau numèrica corresponent.

Article 8 Classificació dels elements del Catàleg

En funció del tipus de bé, aquest Catàleg classifica els elements d'interés en tres categories:

1. Arquitectònic (A)

Comprén els elements situats en sòl urbà o sòl no urbanitzable que, per la seva condició física o constructiva, tenen la consideració de conjunt urbà, d'edifici i d'element integrant o no d'un edifici.

2. Arqueològic / Paleontològic (R)

Comprén els jaciments arqueològics o paleontològics i les àrees d'expectativa arqueològica, relacionats amb l'ésser humà, els seus orígens i els seus antecedents.

3. Paisatgístic (P)

Comprén les zones o elements del paisatge, tant agrícoles com naturals, que confereixen una singularitat al territori. En formen part els elements constructius característics de l'agricultura específica de la zona o de sistemes agraris pretèrits; murs, marges, barraques, pous, valones, entre d'altres.

Article 9 Elements d'interés Arquitectònic (A)

Els elements d'interés arquitectònic que formen part d'aquest catàleg són els següents:

- a Conjunt urbà: l'element forma part d'un conjunt del teixit urbà o bé constitueix una agrupació d'edificis que formen un conjunt tipològic de valor indivisible.

número	denominació de l'element
A-001	ÀREA A-1 DEL CONJUNT HISTÒRIC-MEDIEVAL
A-002	CASA ABADIA PARROQUIAL
A-003	CARRER GALILEU
A-004	CASES A LA PLAÇA D'ESPANYA (ABELLA-VIDAL)
A-005	HABITATGE PLURIFAMILIAR AL CARRER DE ST MIQUEL

b Edifici: l'element és una construcció arquitectònica amb independència del seu ús.

número	denominació de l'element
A-006	ESGLÉSIA PARROQUIAL DE SANT BARTOMEU
A-007	ANTIC AJUNTAMENT
A-008	HABITATGE AL CARRER MAJOR 44
A-009	CASA PRADES
A-010	CASA FROILAN
A-011	CASA ALIAU
A-012	CASA DEL MOSEN BEL
A-013	CENTRE OBRER
A-014	CINE CLUB
A-015	CASINO
A-016	ESCOLES MUNICIPALS
A-017	MAS
A-018	MAS DE LA BASSA ROJA
A-019	MAS DE PASQUAL
A-021	MAS DE L'AMAT
A-022	MAS DE LES VALLCANERES
A-023	ANTIC MOLÍ D'OLI
A-024	MOLÍ L'ABELLA
A-025	MOLÍ DE VIRGILI
A-026	MOLÍ DE MIQUEL JOAN O DE FEDERICO
A-027	ANTIGA FÀBRICA DE PAPER
A-028	BIBLIOTECA PERE DE MONTCADA
A-029	RESTAURANT "EL TRULL"

c Element arquitectònic: l'element és una part constructiva d'un edifici o és qualsevol tipus d'element escultòric sense tenir la consideració d'edifici.

número	denominació de l'element
A-030	L'ERMITETA DELS SANTS METGES
A-031	FAÇANA D'HABITATGE AL CARRER MAJOR 57
A-032	CAMP D'AVIACIÓ
A-033	SAFAREIG DE LA NÒRIA
A-034	SAFAREIG DE LA PLAÇA
A-035	SAFAREIG DEL CALVARI
A-036	SAFAREIG C/BERENGUER IV
A-037	FORN DE CALÇ
A-038	POU DEL TORRIL
A-039	POU DE LES SENYOLES
A-040	POU DE LA RICARDA
A-041	PONT VELL DE LES CASES DEL RIU
A-042	PONT DEL MOLÍ LA ROCA
A-043	CALVARI
A-044	CEMENTIRI MUNICIPAL DE LA SÈNIA
A-045	CREU DE TERME

A-046	FONT VELLA DE LA PLAÇA D'ESPANYA
A-047	FONT
A-048	FONT DEL TEIX
A-049	TERRASSA DE LA PLAÇA D'ESPANYA I PÈRGOLA

Article 10 Elements d'interés Arqueològic / Paleontològic (R)

Els elements d'interés arqueològic i paleontològic que formen part d'aquest catàleg són els següents:

- a Jaciments: relacionats amb les restes materials procedents de l'activitat dels homes d'èpoques més antigues (arqueològic), o bé relacionat amb l'ésser humà, orígens i antecedents (paleontològic).

R-001	RAFALGARÍ
R-002	VALLCANERA
R-003	MAS DEL TORRIL
R-004	PARTIDA DE DOMENGES
R-005	LES SENIOLES

- b Àrea d'Expectativa Arqueològica: àmbit concret d'actuació que requerirà una intervenció arqueològica de delimitació de les restes i d'un estudi documental abans de la possible intervenció

R-006	LES SENIOLES

Article 11 Elements d'interés Paisatgístic (P)

Els elements rurals construïts en pedra seca d'interés paisatgístic que formen part d'aquest catàleg són els següents:

- a Construccions de pedra seca - Aigua: relacionades amb l'obtenció o l'aprofitament de l'aigua: cocó, molí d'aigua i pou.

P-001	RELACIONADES AMB L'OBTENCIÓ O APROFITAMENT DE L'AIGUA

- b Construccions de pedra seca - Barraques: relacionades amb la caça o l'aixopluc.

P-002	BARRAQUES

- c Construccions de pedra seca - Valones: relacionants amb l'explotació de l'olivera.

P-003	VALONES

- d Construccions de pedra seca - Marges: relacionades amb els murs de contenció de terres o la delimitació de finques.

P-004	MARGES

Article 12 Competència

El desenvolupament de les determinacions d'aquestes Normes correspon tant a la iniciativa pública com a la privada, sense que això disminueixi les actuacions municipals en ordre de la tramitació i aprovació d'aquestes iniciatives.

Article 13 Instruments de planejament

Els aspectes relacionats amb la protecció del patrimoni poden desenvolupar-se mitjançant els següents instruments de planejament:

- a. Plans especials urbanístics per ordenar i millorar determinats indrets, ambients, conjunts urbans arquitectònics o paratges.
- b. Plans de millora urbana per ordenar volums, en concret les edificacions i el seus entorns.
- c. Els projectes d'obra i d'urbanització, d'actuació en els elements d'interès per a desenvolupar les regulacions contingudes en aquestes normes.

Article 14 Actuació municipal

L'actuació municipal en ordre a la protecció i millora del patrimoni arquitectònic, històric, ambiental i urbanístic de la Sénia es pot desenvolupar mitjançant:

- a. La formulació i aprovació del pla especial de protecció del patrimoni arquitectònic o cultural.
- b. L'ampliació o modificació del Catàleg de béns protegits.
- c. La inclusió en els programes d'actuació urbanística municipal de les previsions necessàries per al desenvolupament de les obres, serveis i inversions que tendeixin al compliment de les determinacions d'aquesta normativa.
- d. L'expropiació dels béns catalogats quan concorrin circumstàncies que la justifiquin o legitimin, així com l'exercici dels drets de tempteig i retracte previstos legalment.
- e. La col.laboració amb els ens públics i privats que pels seus objectius portin a terme activitats coincidents amb l'acció municipal de protecció i valoració, i amb els propietaris dels béns catalogats.
- f. El foment, la cooperació i l'ajut econòmic i tècnic als propietaris dels edificis o ambients catalogats per a la seva protecció i millora.
- g. La regulació de les ordenances municipals, d'acord amb la legislació urbanística vigent, per a l'atorgament de llicències pels elements catalogats.

Article 15 Actuació de l'Ajuntament a instàncies dels particulars

Sense perjudici de la concreció i ampliació de les activitats de l'Ajuntament previstes en aquesta normativa, els particulars, propietaris o usuaris legítims d'edificis, elements o conjunts catalogats podran instar raonadament a l'Ajuntament els següents ajuts i col.laboracions:

- a. Auxilis econòmics per a la conservació del patrimoni quan les despeses a fer amb aquesta finalitat excedeixin de les que estaria obligat en virtut del deure general de conservació i rehabilitació que correspon a la propietat, d'acord amb l'article 189 del TRLU i l'article 21 de la LPCC.

- b. La col.laboració en l'execució d'obres d'embelliment o millora dels edificis i conjunts catalogats, quan siguin degudament justificades i, en la mesura i ordre que permetin els plans municipals d'inversions en aquests sectors.
- c. La prestació d'assessorament tècnic i artístic per a l'eleboració i execució de projectes d'obres i urbanització que tendeixin a la protecció i millora dels elements catalogats.
- d. El reconeixement d'exempcions i desgravacions tributàries pels immobles catalogats, dins els límits que permeti la legislació, i sempre que es donin les condicions previstes en aquesta normativa, tot adoptant, en el seu cas, les corresponents ordenances fiscals.
- e. Eximir pagament de Taxes derivades de la sol.licitud de llicències d'obres de conservació i millora, sempre que estiguin d'acord amb la legislació vigent, tot adoptant, en el seu cas, l'ordenança corresponent.
- f. La instal.lació de mesures especials de seguretat o serveis de protecció per a garantir la protecció dels edificis.
- g. La prestació de serveis auxiliars com la vigilància, neteja, enllumenat i altres serveis públics, sempre que es tracti d'edificis, entorns i conjunts oberts al públic.

Article 16 Actuació de l'Ajuntament a instàncies dels particulars

L'Ajuntament podrà ordenar als propietaris d'edificis, entorns i conjunts catalogats, l'execució d'obres dirigides al manteniment de l'immoble en condicions de seguretat, salubritat i ornat públic, així com aquelles obres dirigides a la consolidació, conservació i manteniment de l'edifici. Igualment podrà ordenar l'adaptació d'una activitat que es desenvolupi a l'immoble, quan aquesta activitat posi en perill la permanència o integritat de l'element protegit. En aquest cas les obres s'executaran a càrrec dels propietaris. En el cas d'incompliment, s'estarà a allò que es determini en la legislació urbanística vigent.

Article 17 Classificació de les formes d'intervenció

Les formes d'actuació en els elements catalogats es divideix en tres grans grups segons l'objectiu final de la intervenció:

1. Intervencions destinades a mantenir l'element i les seves característiques originals íntegrament:
 - a. Conservació: Comprén les obres de reparació, recuperació o restitució de les parts malmeses de l'element que comprometin la integritat del conjunt.
 - b. Restauració: Comprén les obres per a retornar a l'element els trets formals, materials i cromàtics que tenia inicialment però que ja no conserva, sense perjudici de considerar la seva evolució al llarg de la història. Les intervencions de restauració hauran de ser recolzades per l'anàlisi de testimonis materials, gràfics i documentals, en la mesura del possible, de les parts a restaurar.
2. Intervencions destinades a modificar parts de l'element amb l'objectiu de millorar algun aspecte sense que minvin els valors pels quals és objecte de protecció.
 - a. Reforma o rehabilitació: Comprén les obres de modificació de l'estructura formal, funcional o portant d'un edifici per tal de reordenar-la i adaptar-la a unes noves necessitats estètiques o funcionals. Serà rehabilitació quan la reestructuració de l'espai tingui la finalitat de ser acondicionat per a ser utilitzat de nou.
 - b. Ampliació: Comprén le obres destinades a augmentar el volum construït.

3. Intervencions destinades a substituir l'element o fer-lo desaparèixer físicament, tot garantint la preservació, en forma de document, de la seva memòria històrica.
 - a. Enderroc: Obres per a desfer o demolir un element o alguna de les seves parts.

Article 18 Criteris d'actuació

1. Les formes d'actuació en els elements catalogats han de dur-se a terme tot seguint els criteris següents:
 - a. Estudiar abans d'efectuar una intervenció sobre un element protegit o sobre una part protegida les intervencions efectuades, les lleis de composició, els particularismes estructurals, formals i tipològics, sempre d'acord amb el seu nivell de protecció.
 - b. Mantenir l'element i les seves característiques originals.
 - c. Garantir la no alteració de les parts protegides,
 - d. Justificar la solució adoptada en la intervenció pel que fa a la volumetria, formalització de façanes, textures, materials o cromatisme.
2. Previ a la realització d'una intervenció sobre l'element caldrà presentar amb la sol·licitud de llicència una anàlisi acurada sobre el bé completant, si és necessari, les característiques determinades a la fitxa B de l'element i una justificació de la intervenció

Article 19 Nivells de protecció i intervencions en els elements d'interés Arquitectònic i Paisatgístic

1. Mentre no es redacti i s'aprovi el pla especial de protecció del patrimoni arquitectònic o cultural de la Sénia, serà d'aplicació la regulació específica quant dels nivells de protecció determinats per a cada bé protegit d'aquest Catàleg, així com els nivells d'intervenció associats definits en aquest article.
2. Els nivells de protecció i les formes d'intervenció admeses per a cada un d'ells són els següents:
 - a. Nivell de protecció Integral (P1)

És un nivell exhaustiu quant a la protecció donat que la possible variació d'alguna de les parts de l'element afecta o minva la comprensió global del bé.

Fa referència a aquells edificis, elements o construccions en pedra seca que per motiu de la seva qualitat, antiguitat, valor tipològic, singularitat o raresa, han de ser conservats tot garantint la integritat de les seves característiques fonamentals.

S'admeten les intervencions de Conservació i Restauració, descrites a l'article 17 d'aquesta normativa.

- b. Nivell de protecció Parcial (P2)

Es la protecció dels trets bàsics que es defineix en una façana, o en les determinacions volumètriques i estructurals d'un edifici o en el caràcter comú de sistemes rurals pretèrits i com a elements de relació i intervenció característics de l'home amb el medi natural.

En termes generals són permeses les obres d'adaptació interior i, excepcionalment, les exteriors sempre que siguin compatibles amb els elements que van originar l'esmentada protecció.

S'admeten les intervencions de Conservació, Restauració, Reforma o Rehabilitació i Ampliació descrites a l'article 17 d'aquesta normativa.

c. Nivell de protecció de Conjunts (P3)

S'inclouen aquells edificis o elements que formen part d'un conjunt edificatori amb un valor històric o tipològic que cal preservar.

S'admeten les intervencions de Conservació, Restauració, Reforma o Rehabilitació i Ampliació descrites a l'article 17 d'aquesta normativa i adequades a la regulació expressa de les normes del POUM.

d. Nivell de protecció Documental (P4)

S'inclouen aquells edificis o elements amb un cert valor que permet mantenir la seva memòria històrica.

S'admeten les intervencions de Conservació, Restauració, Reforma o Rehabilitació, Ampliació i Enderroc descrites a l'article 17 d'aquesta normativa.